

**ВИЩИЙ ДЕРЖАВНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»**

НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ ЦЕНТР УКРАЇНИ

**ДЕПАРТАМЕНТ ЕКОЛОГІЇ ТА ТУРИЗМУ
ЧЕРНІВЕЦЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ**

НАЦІОНАЛЬНИЙ ПРИРОДНИЙ ПАРК «ВИЖНИЦЬКИЙ»

**ЕКОЛОГІЧНИЙ СТАН І ЗДОРОВ'Я ЖИТЕЛІВ
МІСЬКИХ ЕКОСИСТЕМ
Горбуновські читання**

(м. Чернівці, 5-6 травня 2016 року)

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

Чернівці

«Місто»

2016

НЕІНВАЗИВНА ДІАГНОСТИКА ШКІДЛИВОГО ВПЛИВУ ЧИННИКІВ ЗОВНІШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА У ДІТЕЙ, ХВОРИХ НА БРОНХІАЛЬНУ АСТМУ

Т.М. Білоус

ВДІЗ України «Буковинський державний медичний університет»

Кафедра педіатрії та дитячих інфекційних хвороб

58002, Чернівці, пл. Театральна, 2

e-mail: tanja.vorotnjak@gmail.com

Мета дослідження. Оцінити шкідливий вплив чинників зовнішнього середовища у дітей, хворих на бронхіальну астму (БА), за допомогою неінвазивного маркера буккального епітелію.

Матеріал і методи. Обстежено 149 хворих на БА дітей шкільного віку, яких залежно від місця мешкання розподіляли на 2 клінічні групи порівняння: мешканці міста ввійшли до складу I групи (69 дітей, 26,5% дівчат, середній вік $11,8 \pm 0,24$ року), а сільські жителі сформували II клінічну групу (80 пацієнтів, 29,1% дівчат, $11,1 \pm 0,24$ року). За основними клінічними характеристиками групи були зіставлювані. Проводили визначення мікроядерного тесту буккального епітелію в дітей клінічних груп шляхом зішкрібу зі слизової щік та фіксацією на предметному склі з наступним фарбуванням реактивом Романовського-Гімза.

Результати та обговорення. Виявлено, що у дітей, хворих на БА, незалежно від місця проживання, з однаковою частотою траплялися патологічно змінені епітеліоцити ($1,4 \pm 0,75\%$ проти $1,5 \pm 0,64\%$, $p > 0,05$). У пацієнтів I групи порівняно з представниками II клінічної групи частіше траплялися мікроядра в буккальних епітеліоцитах ($0,40 \pm 0,002\%$ проти $0,01 \pm 0,003\%$, $p < 0,05$), відповідно, відрізнявся мікроядерний індекс ($0,0038$ ум.од. та $0,00011$ ум.од., $p < 0,05$). Виявлені відмінності у цитогенетичному показнику ексфоліативних клітин, який відображував частоту клітин з мікроядрами, протрузіями та ядрами атипової форми ($1,40 \pm 0,75$ ум.од. та $0,50 \pm 0,05$ ум.од., $p > 0,05$). Однак слід зауважити, що у дітей із сільської місцевості відмічався дещо вище каріологічний показник ранньої стадії деструкції ядра ($0,25$ ум.од.) та завершення деструкції ядра ($0,25$ ум.од.), ніж у пацієнтів – мешканців міста ($0,001$ ум.од. та $0,002$ ум.од. відповідно, $p > 0,05$).

Висновок: у міських дітей, хворих на бронхіальну астму, порівняно з представниками сільської місцевості, в буккальних епітеліоцитах відмічене статистично значуще переважання мікроядерного індексу та цитогенетичного показника ексфоліативних клітин, що свідчить про наявність антропогенного впливу поллютантів, пов'язаних з урбанізацією.

Summary. Studied test of buccal epithelium in children of school age with bronchial asthma in the conditions of different places of residence. It is shown that for the highest anthropogenic pollution in the town, in patients with bronchial asthma are found significantly more expressive cytogenetic damage according to screeding index and cytogenetic indicator of exfoliative cells buckling of epithelial cells.